

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งจากผลการวิจัยสามารถ อภิปรายผลได้ตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบองค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินลักษณะบุคคลในแบบการประเมิน 4 แบบ คือ การประเมินตนเอง การประเมินเพื่อนที่ชื่นชอบ การประเมินเพื่อนที่ไม่ชอบ และการประเมินคนไทยทั่วไป ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏ ตามแนวทางการศึกษาด้วยคำศัพท์พหรรณาลักษณะบุคคล (ภาษาไทย)

จากผลการวิจัย ที่แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินคำศัพท์พหรรณาลักษณะบุคคล (ภาษาไทย) โดยนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันราชภัฏ ตามแนวทางการศึกษาด้วยคำศัพท์ (Lexical Perspective) นั้น มีความแตกต่างกันไปตามแบบการประเมิน หรือตามบุคคลเป้าหมาย โดยความแตกต่างที่พบนั้น เป็นความแตกต่างในด้านจำนวนองค์ประกอบ และในด้านความหมายขององค์ประกอบด้วย ซึ่งหากมองโดยภาพรวมแล้ว จะเห็นว่า องค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินตนเอง และการประเมินเพื่อนที่ชื่นชอบนั้น มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยองค์ประกอบที่ได้มีขนาดเล็ก มีความชัดเจน มีความได้ง่าย และองค์ประกอบส่วนใหญ่มีความหมายไปในทางบวก ในขณะที่ องค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินเพื่อนที่ไม่ชอบ จะคล้ายคลึงกับองค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินคนไทยทั่วไป คือ มีองค์ประกอบแรกที่มีขนาดใหญ่มาก สามารถนำไปจัดเป็นกลุ่มย่อยได้ และองค์ประกอบส่วนใหญ่สื่อความหมายไปในทางลบ

จากการที่องค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินตนเอง มีความคล้ายคลึงกันกับองค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินเพื่อนที่ชื่นชอบ และองค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินเพื่อนที่ไม่ชอบ มีความคล้ายคลึงกับองค์ประกอบที่ได้จากการประเมินคนไทยทั่วไปนั้น อาจเป็นผลมาจาก การที่กลุ่มตัวอย่างมีการจำแนกการประเมินลักษณะบุคคล ตามลักษณะความชอบพหต่อบุคคลเป้าหมาย กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างประเมินลักษณะของตนเอง และลักษณะ

ของเพื่อนที่ชื่นชอบ ไปในทางบวก และจำแนกออกจาก ลักษณะของเพื่อนที่ไม่ชอบและลักษณะของคนไทยทั่วไป ที่ประเมินไปในทางลบ นั่นเอง

สำหรับองค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินเพื่อนที่ไม่ชอบ และองค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินคนไทยทั่วไป มีลักษณะเป็นองค์ประกอบที่สื่อความหมายไปในทางลบ เป็นส่วนใหญ่ นั้น อาจเกิดจาก ผลของ "Negative Halo Effect" คือ เป็นผลที่เกิดจากการมีอคติต่อบุคคลเป้าหมาย (ผู้ประเมินไม่ชอบบุคคลเป้าหมาย) จึงทำให้มีความลำเอียงในการประเมิน โดยเหมารวมว่า บุคคลที่ตนไม่ชอบนั้นมีลักษณะในทางลบทั้งสิ้น จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างประเมินลักษณะของบุคคลเป้าหมายที่ไม่ชอบไปในทางลบทั้งหมด ซึ่งสอดคล้องกับสำนวนไทยที่กล่าวไว้ว่า "ปลาตายตัวเดียวเหม็นไปทั้งข้อง"

สำหรับองค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินคนไทยทั่วไป ที่มีลักษณะเป็นองค์ประกอบที่มีขนาดใหญ่ แต่จำนวนองค์ประกอบที่ได้มีจำนวนน้อยนั้น อาจเกิดเนื่องมาจากการประเมินคนไทยทั่วไป เป็นเสมือนการประเมินลักษณะของกลุ่มคน มิใช่ การประเมินลักษณะของบุคคลคนเดียว ซึ่งการประเมินลักษณะของกลุ่มคนนั้น เป็นการประเมินเป้าหมายที่มีความหลากหลาย ไม่มีความเป็นเนื้อเดียวกัน โอกาสที่ผู้ประเมินจะเกิดความลำเอียงจากการประเมินลักษณะที่มีความหลากหลายจึงเกิดขึ้นได้ องค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จึงมีจำนวนน้อย แต่มีขนาดใหญ่ ซึ่งผลดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Peabody & Goldberg (1989) ที่พบว่า ปัจจัยกำหนดตัวหนึ่งที่สำคัญ และมีผลต่อลักษณะขององค์ประกอบบุคลิกภาพ คือ การกำหนดลักษณะความเป็นเนื้อเดียวกันของเป้าหมาย (Homogeneous Target) หากวิเคราะห์องค์ประกอบจากข้อมูลการประเมินลักษณะของเป้าหมายที่มีความเป็นเนื้อเดียวกัน คือ กำหนดให้ประเมินลักษณะของคน ๆ เดียว เช่น ให้ประเมินเพื่อนที่ชอบมากที่สุด หรือเพื่อนที่ชอมน้อยที่สุด องค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จะมีความคล้ายคลึงกัน และมีขนาดพอ ๆ กัน แต่ถ้าเป็นองค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินบุคคลเป้าหมายที่มีความแตกต่างกัน เช่น วิเคราะห์ข้อมูลในแบบการประเมินเพื่อนที่ชอบและไม่ชอบ (วิเคราะห์องค์ประกอบข้อมูลที่เป็นทั้งลักษณะทางบวก-ลบ ปนกันอยู่) องค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จะมีขนาดใหญ่ และมีความแตกต่างไปจากองค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินบุคคลเป้าหมายเดียว

กล่าวโดยสรุป ผลของการวิเคราะห์องค์ประกอบคำศัพท์พรรณนาลักษณะบุคคล จากการประเมินของนักศึกษาวิชาชีพครู ตามแนวทางการศึกษาด้วยคำศัพท์ (Lexical Perspective) จะได้ องค์ประกอบบุคลิกภาพที่มีความแตกต่างกันไปตามบุคคลเป้าหมายของการประเมิน ซึ่งผลที่ได้นี้เป็น การแสดงให้เห็นว่า โดยแท้ที่จริงแล้ว องค์ประกอบที่ได้จากการศึกษาตามแนวทางการศึกษาด้วยคำศัพท์นี้ มีอาจใช้เป็นตัวแทนของ "โครงสร้างบุคลิกภาพ (Personality Structure)" ได้ เพราะโดยนิยามของโครงสร้างบุคลิกภาพแล้ว จะหมายถึง รูปแบบขององค์ประกอบบุคลิกภาพที่เป็น

ลักษณะร่วมอยู่ในบุคคลทุกคน ซึ่งไม่ว่าบุคคลเป้าหมายจะเป็นใคร โครงสร้างบุคลิกภาพที่ได้ก็ไม่ควรที่จะแตกต่างกัน ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า องค์ประกอบที่ได้จากการศึกษาตามแนวทางการศึกษาด้วยคำศัพท์นี้ แท้จริงแล้ว คือ “โครงสร้างของคำศัพท์พรรณนาลักษณะบุคคล ตามการรับรู้ของผู้ประเมินที่มีต่อบุคคลเป้าหมาย” หรือหากจะเรียกว่า เป็นองค์ประกอบบุคลิกภาพก็ควรจะเรียกว่า “องค์ประกอบบุคลิกภาพตามการประเมิน”

นอกจากนี้ หากจะกล่าวถึงองค์ประกอบบุคลิกภาพตามการประเมิน ที่ใช้ในการพรรณนาความแตกต่างระหว่างบุคคล ว่า มีจำนวนเท่าใด และได้แก่องค์ประกอบใดบ้างนั้น สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องระบุว่าองค์ประกอบบุคลิกภาพตามการประเมินนั้น เป็นของบุคคลเป้าหมายใด เนื่องจากไม่สามารถนำองค์ประกอบบุคลิกภาพตามการประเมิน ของบุคคลเป้าหมายหนึ่งมาเป็นตัวแทนองค์ประกอบบุคลิกภาพตามการประเมินของบุคคลเป้าหมายอื่นได้

วัตถุประสงค์ที่ 2

เพื่อเปรียบเทียบคะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากแบบการประเมินทั้งสี่แบบ ในกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ต่างภูมิภาคกัน

ผลการวิจัย พบว่า คะแนนองค์ประกอบบุคลิกภาพขององค์ประกอบบุคลิกภาพต่าง ๆ ในแต่ละแบบของการประเมิน ส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันไป ตามการประเมินของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ต่างภูมิภาคกัน โดยพิจารณาจากผลการเปรียบเทียบคะแนนองค์ประกอบระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 5 ภูมิภาค ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($p < .05$) แล้ว จะพบว่า ลักษณะเด่น ๆ (ลักษณะที่ได้รับการประเมินว่า มีอยู่ในระดับสูง เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 5 ภูมิภาค) ของแต่ละภูมิภาค จำแนกตามแบบการประเมิน มีดังนี้

1. การประเมินตนเอง เมื่อเปรียบเทียบการประเมินตนเองของกลุ่มตัวอย่าง 5 ภูมิภาคจะพบว่า มีลักษณะราวีง ไม่แตกต่างกัน ส่วนองค์ประกอบที่ประเมินแตกต่างกันอย่างโดดเด่น (ประเมินสูงที่สุด และต่ำที่สุด) ในแต่ละภูมิภาค สรุปได้ว่า

- กลุ่มตัวอย่างในภาคเหนือ มีลักษณะเกียจคร้าน สูงกว่าภาคอื่น ๆ และมีลักษณะฉลาดต่ำกว่าภาคอื่น ๆ
- กลุ่มตัวอย่างในภาคอีสาน มีลักษณะอ่อนน้อมถ่อมตน ขยันอดทน ก้าวร้าว และโลดโผน สูงกว่าภาคอื่น ๆ และมีลักษณะกล้าแสดงออก จัดจ้าน ต่ำกว่าภาคอื่น ๆ
- กลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคกลาง ไม่มีลักษณะที่ได้รับการประเมินว่า มีสูงกว่าภาคอื่น ๆ แต่มีลักษณะเกียจคร้าน ต่ำกว่าภาคอื่น ๆ

- กลุ่มตัวอย่างในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีลักษณะจัดจ้านสูงกว่าภาคอื่น ๆ และมีลักษณะอ่อนน้อมต่อมตน ชัยนอดทน ซึ่งนอน ก้าวร้าว โดดโผน ชื่อสัตย์กตัญญู ใจเย็น และรักสงบ ต่ำกว่าภาคอื่น ๆ

- กลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคใต้ มีลักษณะซึ่งนอน กล้าแสดงออก ฉลาด ชื่อสัตย์กตัญญู ใจเย็น และรักสงบ สูงกว่าภาคอื่น ๆ และไม่มีลักษณะใดที่ได้รับการประเมินในระดับต่ำกว่าภาคอื่น ๆ

2. การประเมินเพื่อนที่ชื่นชอบ เมื่อเปรียบเทียบการประเมินเพื่อนที่ชื่นชอบของกลุ่มตัวอย่าง 5 ภูมิภาค จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างในทุกภูมิภาคประเมินเพื่อนที่ชื่นชอบว่ามีลักษณะชื่อสัตย์กตัญญู ใจเย็น ซึ่งนอน และไม่จริงจัง ไม่แตกต่างกัน ส่วนองค์ประกอบที่ประเมินแตกต่างกันอย่างโดดเด่น (ประเมินสูงที่สุด และต่ำที่สุด) ในแต่ละภูมิภาค สรุปได้ว่า

- กลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคเหนือ ประเมินเพื่อนที่ชื่นชอบว่าไม่มีลักษณะใดสูงกว่าภาคอื่น ๆ แต่มีลักษณะอ่อนน้อมต่อมตน สมถะ เจ้าชู้ และใจร้อน ต่ำกว่าภาคอื่น ๆ

- กลุ่มตัวอย่างในภาคอีสาน ประเมินเพื่อนที่ชื่นชอบว่า มีลักษณะฉลาด และเจ้าชู้ สูงกว่าภาคอื่น ๆ โดยไม่มีลักษณะใดที่ได้รับการประเมินว่า มีในระดับต่ำกว่าภาคอื่น ๆ เลย

- กลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคกลาง ประเมินเพื่อนที่ชื่นชอบว่าไม่มีลักษณะใดสูงกว่าภาคอื่น ๆ แต่มีลักษณะกล้าแสดงออก และฉลาด ต่ำกว่าภาคอื่น ๆ

- กลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ไม่มีลักษณะใดที่กลุ่มตัวอย่างประเมินเพื่อนที่ชื่นชอบว่า มีสูงกว่าหรือต่ำกว่าการประเมินของภาคอื่น ๆ เลย

- กลุ่มตัวอย่างภาคใต้ ประเมินเพื่อนที่ชื่นชอบว่ามีลักษณะอ่อนน้อมต่อมตน กล้าแสดงออก สมถะ และใจร้อน สูงกว่าภาคอื่น ๆ โดยไม่มีลักษณะใดที่ได้รับการประเมินว่ามีต่ำกว่าภาคอื่น ๆ

3. การประเมินเพื่อนที่ไม่ชอบ เมื่อเปรียบเทียบการประเมินเพื่อนที่ไม่ชอบของกลุ่มตัวอย่าง 5 ภูมิภาค จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างในทุกภูมิภาคประเมินเพื่อนที่ไม่ชอบว่ามีลักษณะ มีจริตจะก้าน ชอบแก้ตัว เห็นแก่ตัว และหัวรั้น ไม่แตกต่างกัน ส่วนองค์ประกอบที่ประเมินแตกต่างกันอย่างโดดเด่น (ประเมินสูงที่สุด และต่ำที่สุด) ในแต่ละภูมิภาค สรุปได้ว่า

- กลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคเหนือ ประเมินเพื่อนที่ไม่ชอบว่า มีลักษณะเจ้าหลักการ และเอาแต่ใจ สูงกว่าภาคอื่น ๆ โดยมีลักษณะใจดีมีคุณธรรม และซื่อจรรยา ต่ำกว่าภาคอื่น ๆ

- กลุ่มตัวอย่างในภาคอีสาน ประเมินเพื่อนที่ไม่ชอบว่า มีลักษณะอ่อนสังคม และขาดคุณธรรม สูงกว่าภาคอื่น ๆ และมีลักษณะเจ้าหลักการ ซึ่งนอน และวัตถุนิยมต่ำกว่าภาคอื่น ๆ

- กลุ่มตัวอย่างภูมิภาคกลาง ประเมินเพื่อนที่ไม่ชอบว่า ไม่มีองค์ประกอบบุคลิกภาพใดที่สูงกว่าภาคอื่น ๆ แต่มีลักษณะอำนาจนิยม ต่ำกว่าภาคอื่น ๆ

- กลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประเมินเพื่อนที่ไม่ชอบว่า มีลักษณะหรือจรรยาบรรณ และอำนาจนิยม สูงกว่าภาคอื่น ๆ และมีลักษณะขาดคุณธรรม ทะเล้นต่ำกว่าภาคอื่น ๆ

- กลุ่มตัวอย่างในภาคใต้ ประเมินเพื่อนที่ไม่ชอบว่ามีลักษณะใจดีมีคุณธรรม ซึ้งอน และทะเล้น สูงกว่าภาคอื่น ๆ และมีลักษณะอ่อนล้งคม เอาแต่ใจ ต่ำกว่าภาคอื่น ๆ

4. การประเมินคนไทยทั่วไป เมื่อเปรียบเทียบการประเมินคนไทยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 6 ภูมิภาค จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างในทุกภูมิภาคประเมินคนไทยทั่วไปว่ามีลักษณะเห็นแก่ตัว และเกเร ไม่แตกต่างกัน ส่วนองค์ประกอบที่ประเมินแตกต่างกันอย่างโดดเด่น (ประเมินสูงสุด และต่ำที่สุด) ในแต่ละภูมิภาค สรุปได้ว่า

- กลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคเหนือ ประเมินคนไทยทั่วไปว่า ไม่มีลักษณะใดที่สูงกว่าหรือต่ำกว่าภาคอื่น ๆ เลย

- กลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคอีสาน ประเมินคนไทยทั่วไปว่า ไม่มีลักษณะใดสูงกว่าภาคอื่น ๆ แต่มีลักษณะเอาแต่ใจ หัวหมอ ไม่จริงจัง และหัวรุนแรง ต่ำกว่าภาคอื่น ๆ

- กลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคกลาง ประเมินคนไทยทั่วไปว่า ไม่มีลักษณะใดที่สูงกว่าหรือต่ำกว่าภาคอื่น ๆ เลย

- กลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประเมินคนไทยว่า มีลักษณะเอาแต่ใจ ใจดี เอาแต่ใจ หัวหมอ ไม่จริงจัง และหัวรุนแรงสูงกว่าภาคอื่น ๆ โดยไม่มีลักษณะที่ต่ำกว่าภาคอื่น ๆ

- กลุ่มตัวอย่างในภูมิภาคใต้ ประเมินคนไทยทั่วไปว่า ไม่มีลักษณะที่สูงกว่าภาคอื่น ๆ แต่ มีลักษณะเอาแต่ใจ และใจดี ต่ำกว่าภาคอื่น ๆ .

องค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภูมิกานั้น เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับทรรคระของนักวิชาการที่กล่าวถึงลักษณะของคนไทยที่อาศัยในภูมิภาคต่าง ๆ และคนไทยทั่วไป จะพบว่า ไม่สอดคล้องกัน เช่น

- ลักษณะเกี่ยวกับคนเหนือ เมื่อเปรียบเทียบกับทรรคระของ สนิท สมักรการ (2521) กมล ฉายาวัดนะ (2526) และ ชเนศวร์ เจริญเมือง (2536) ที่กล่าวถึงลักษณะของคนเหนือในด้านของการมีน้ำใจไมตรี ยิ้มแย้มแจ่มใส สุภาพเรียบร้อย และรักสงบ แต่จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างในภาคเหนือ ไม่พบลักษณะดังกล่าวเลย

- ลักษณะของคนอีสาน ในงานวิจัยนี้ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับทรรคระของ

วิไลวัจน์ กฤษณะภูติ (2523) ที่สรุปบุคลิกภาพของคนอีสานไว้ 15 ลักษณะ พบว่า มีลักษณะที่ สอดคล้องกันเพียงลักษณะเดียว คือ ขยันอดทน

- ลักษณะของคนภาคกลาง ในงานวิจัยนี้ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับทรรคนะของ Steven Piker ที่กล่าวว่า ลักษณะบุคลิกภาพที่เด่น ๆ ของคนภาคกลางคือ ลักษณะของความเป็น ปัจเจกบุคคล ซึ่งไม่สอดคล้องกับลักษณะที่พบในงานวิจัยนี้ เช่นที่พบว่า มีลักษณะเกียจคร้านต่ำ กว่าภาคอื่น ๆ (ในการประเมินตนเอง) เป็นต้น

- ลักษณะของคนกรุงเทพฯ ในงานวิจัยนี้ เป็นลักษณะของการแสดงออกทางสังคม เช่น จัดจ้าน เป็นต้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง คำให้การของคนกรุงเทพฯ ของ อุบลรัตน์ ศิริ ยุวศักดิ์ และคณะ (2538) ที่จะกล่าวถึงลักษณะของคนกรุงเทพฯ ในลักษณะของตัวใครตัวมัน ไม่มีความโอภาปราศรัย แล้งน้ำใจ เป็นต้น

- ลักษณะของคนใต้ จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างภาคใต้ จะมีลักษณะไปใน ทางบวกเป็นส่วนใหญ่ เช่น อ่อนน้อมถ่อมตน ขยันอดทน กล้าแสดงออก รักสงบ เป็นต้น ซึ่งเมื่อ เปรียบเทียบกับทรรคนะของสถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา (2527) พบว่า มีลักษณะที่สอดคล้องกันเพียง 2 ลักษณะ คือ ลักษณะกล้าแสดงออก และรักสงบ เท่านั้น

- ลักษณะของคนไทยทั่วไปนั้น มีแต่ลักษณะในทางลบเป็นส่วนใหญ่ และเป็น ลักษณะของการทำให้ตนเองอยู่รอด คำนี้ถึงตนเองเป็นสำคัญ และมีลักษณะของการแสดงอำนาจ ซึ่ง แตกต่างไปจากทรรคนะของนักวิชาการไทย เช่น ทรรคนะของนาวาอากาศตรี ประสงค์ สุ่นศิริ (2528) เอกวิทย์ ณ ถลาง (2534) ณรงค์ เสงี่ยมประชา (2531) รัชนิกร เศรษฐ (2531) เป็นต้น ที่กล่าวถึง ลักษณะของคนไทยที่ยังคงมี ลักษณะของความโอ้อวมอหรี มีน้ำใจ และลักษณะทางด้านคืออยู่บ้าน

การที่องค์ประกอบบุคลิกภาพตามการประเมินของกลุ่มตัวอย่างนี้ โดยส่วนใหญ่ต่างไปจาก ทรรคนะของนักวิชาการนั้น อภิปรายได้ว่า ส่วนหนึ่งอาจมาจาก สภาพแวดล้อม และการดำรงชีวิต ของคนในปัจจุบันนั้น แตกต่างไปจากสมัยก่อนมาก สังคมในยุคปัจจุบันนี้ เป็นสังคมของการต่อสู้ ดิ้นรน ลักษณะของสังคมเมืองเข้ามาผสมผสานมากขึ้น จึงทำให้ลักษณะของคนไทยใจดี ยิ้มแย้ม แจ่มใส โอบอ้อมอารี ไม่กล้าแสดงออกนั้น เริ่มจางไป ก็ได้ นอกจากนี้ ทรรคนะของนักวิชาการนั้น ส่วนใหญ่มาจากความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ที่สัมผัสกับบุคคลเป้าหมายส่วนหนึ่ง หรือจากการได้ รับฟังเรื่องเล่าต่อ ๆ กันมา แล้วนำมาผสมผสานกันกับมุมมองของนักวิชาการเอง ซึ่งคงไม่สามารถ กล่าวได้ว่า เป็นทรรคนะที่ถูกต้องหรือผิด อย่างไร แต่สำหรับผลที่ได้จากการศึกษารั้งนี้ เป็นการ ศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม และข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่มาจากการประเมินของ กลุ่มคน คือ นักศึกษาวิชาชีพครู สถาบันราชภัฏ ชั้นปีที่ 1

วัตถุประสงค์ที่ 3

เพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินตนเองของกลุ่มตัวอย่างนี้กับองค์ประกอบบุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยต่างประเทศ เช่น กลุ่มตัวอย่างชาวอเมริกัน ชาวจีน ชาวฮิบรู และชาวสเปน

จากการเปรียบเทียบองค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการประเมินตนเองของกลุ่มตัวอย่างนี้กับองค์ประกอบบุคลิกภาพของกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยต่างประเทศ เช่น กลุ่มตัวอย่างชาวอเมริกัน ชาวจีน ชาวฮิบรู และชาวสเปน จะสังเกตเห็นได้ว่า องค์ประกอบบุคลิกภาพตามการประเมินคำศัพท์นั้นมีความแตกต่างกันไปตามภาษาที่ใช้ หรือ อาจกล่าวได้ว่า เมื่อภาษาที่นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาเปลี่ยนไป องค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้ก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบบุคลิกภาพที่ได้จากการศึกษาตามแนวทางการศึกษาด้วยคำศัพท์นั้น มีการผันแปรไปตามภาษา หรือ ตามคำศัพท์ นั้นเอง

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยค้นพบ ก็คือ การศึกษาตามแนวทางการศึกษาด้วยคำศัพท์นี้ ให้ผล (องค์ประกอบบุคลิกภาพตามการประเมิน) ที่ขึ้นอยู่กับภาษา ที่ใช้

ภาษา คือ สิ่งที่มนุษย์คิดค้นขึ้นมา เพื่อใช้สื่อความหมาย ในการพรรณนาลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์ประสบ พบเจอ หรือคิดค้นมาได้ แล้วต้องการบ่งบอก หรือสื่อความให้บุคคลภายในกลุ่ม หรือภายในสังคมของตน ได้รับรู้ตรงกัน

ระบบภาษาของมนุษย์ ในกลุ่มชนที่ต่างกัน ย่อมมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การพรรณนาถึงสิ่งต่าง ๆ ด้วยภาษาของต่างกลุ่มชนกัน ก็ย่อมมีความแตกต่างกันด้วย

การศึกษาองค์ประกอบบุคลิกภาพ โดยใช้คำศัพท์พรรณนาลักษณะบุคคล เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ ก็คือ การศึกษาถึงการจำแนกเกี่ยวกับ การรับรู้ลักษณะบุคคลของคนกลุ่มหนึ่งที่ใช้ภาษาเดียวกัน จึงไม่น่าแปลก ที่การศึกษาวิจัยตามแนวทางนี้ในแต่ละภาษาจึงให้ผลที่แตกต่างกันไป

กล่าวโดยสรุป การศึกษาตามแนวทางการศึกษาด้วยคำศัพท์นั้น ไม่อาจกล่าวได้ว่า เป็นแนวทางที่สามารถนำไปสู่ข้อค้นพบ โครงสร้างบุคลิกภาพ ได้ เพราะการศึกษาตามแนวทางนี้ เป็นเพียงการศึกษาโลกทรรศน์ของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์สามารถพรรณนาลักษณะได้ เท่านั้น แต่หากต้องการที่จะค้นพบบทสรุปของโครงสร้างบุคลิกภาพ ก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และการใช้ความคิดเชิงสังเคราะห์ที่มีความลึกซึ้งมากพอ